

Rørvig Fuglestation

af Stefan Andersen og Jørgen Bech.

Indledning

Som altid er det nøgleperiodernes vejrtilstande, der afgør et år i Rørvig. Vinteren var gennemgående mild med kun 2 mindre storme med så kort varighed, at det ikke kostede havfugle af sig. Foråret var ujævnt, men i en i øvrigt kold, ustabil april forekom nogle optimale træksituationer med gennembrudstræk i SØ-vinde foran fronter, som bevægede sig ind fra vest. Især Fiskeørn og Blå Kærhøg responderede med høje træktal, mens Fjeldvåge fortsat er støt faldende. Maj lagde godt ud, men gik siden helt i stå i et langvarigt højtryk med svage vinde.

Efteråret startede med en sommervarm september og herefter mere ustadigt vejr i oktober og november med en række dage med kuling i oktober og november, som resulterede i et moderat havfugletræk i Rørvig.

Dækningen af fugletrækket var bedst i foråret, hvor der var faste observationer alle relevante dage frem til ultimo maj. Efteråret er altid godt dækket ved gode dage for havfugletræk.

Det blev til 2 SU-arter. Årets hit blev en trækkende Gråsejler på Korshage i november. Gråsejler var ny art for Rørvig (art nummer 325). En observation på tre minutter, én observatør – så var den væk igen. I mangel af strategiske kliner der kunne indfange en rastende fugl, måtte Gråsejler næsten komme på denne måde.

En Amerikansk Skarveand han blev fundet rastende i Hovvig 11/5. Den svømmede ubekymret rundt på klosthold, så man kunne overveje om det var en undsluppen fugl og ikke fra den fritlevende bestand. Den var nem at skyde for Naturstyrelsen 12/5 (hvilket man er forpligtet til, da arten jo er invasiv og en trussel mod Hvidhovedet And).

Vinter

Det blev en mild, udramatisk vinter. I vintermånederne er det altid godt at kontrollere nordkysten af Rørvig-halvøen

Gråsejler, Korshage, 7. november 2023. Foto: John Rieland.

Blåhals, Hovvig, 21. april 2023. Foto: John Rieland.

for rastende ænder, lappedykkere og lommer. Forekomsten af Islom må efterhånden opfattes som regelmæssig, og igen i 2023 kunne man se op til 2 Islommer, i samme område op til 14 Sortstrubet Lom og op til fire Nordisk Lappedykker. Temmelig usædvanligt rastede i januar tillige 1 Søkonge

I Hovvig ses der årligt et stort antal Bjergænder, som må fortrække midlertidigt til Nykøbing Bugt, når Hovvig lukkes af is. Det største tal var 10/1 med 1100.

I 2023 var der igen mange gæs i Hovvig og på markerne på Nakkehalvøen. Det toppede med op til 4500 Bramgås og 156 Blisgås medens både Tajgasædgås og Tundrasædgås udeblev efter et pænt år i 2022.

En Sortspætte var på besøg en enkelt dag i januar, medens Isfuglen i den milde vinter sås frem til medio marts, en enkelt dag med to individer.

Stor Korsnæb optrådte sporadisk med op til ni fugle på Korshage.

Forår

Martstrækket blev generelt sløjt i en måned med næsten permanente vinde fra vest. Duehøg ramte en grum milepæl. Et forårstræk på 0 for første gang i en 51-årig Rørvig-historie. Helt i tråd med de stadigt færre fugle og et år med dårlige vilkår for Rørvig i marts.

Vejret i april var meget skiftende, til tider koldt, men omkring 10/4 og 22/4 åbnede der sig trækdage med vind fra SØ, hvor en stor del af april-trækket blev koncentreret. Fiskeørn fik et flot forår (147) og Blå Kærhøg et stort opmuntrende løft med en forårstotal på 153 (10 års gennemsnit på 62), herunder mange ungfugle. Steppenhøg holdt niveauet med fire i 2023. Gode betingelser også for

Blå kærhøg, Korshage, 20. april 2023. Foto: John Rieland.

træk af Fjeldvåge, men den faldt igen tilbage til en forårstotal på 73 (112 i 2022), hvilket understreger artens krise. Sort Glente har de sidste to år haft et decideret gennembrud, årets resultat blev 13 (16 i 2022). De sidste fire år har antallet af trækkende Vandrefalke været afdæmpet, men årets total på 25 gav dog et løft.

Det nærmeste vi kom et forårs-hit, var en Hærfugl 22/4 set på Korshage om morgenen på trækforsøg, siden rastende ind mod skovkanten. Her var den ikke let tilgængelig og holdt sig i skjul væk fra det befærdede åbne område, men blev dog set nogle gange. Fuglen var en del af et mindre influx i Danmark medio april på fem fugle. Det var Rørvigs 19. Hærfugl.

Blandt klassiske arter i Rørvig er Ringdrossel, som i 2024 skuffede med kun 20, hvor vi skal helt tilbage til 1980, for at finde et tal der er lavere. Mosehornugle 10 var højere end 2022 (4) og lignede mere de foregående år. Vendeheals går fortsat tilbage, nu til bare 4. Trækbestanden synes vigende, mens den ser ud til at klare sig rimelig godt på en hel del danske lokaliteter.

I maj indtraf et gunstigt vejrskift 7/5 med vinde fra Ø, og det udløste et godt sent forårstræk. Hvepsevåge kom op på 350, en stigning i forhold til året før (2022: 272), men under 10 års gennemsnit (433). Lærkefalk 70 var det største antal i 5 år. 9/5 trak 1 2k Hedehøg øst fra Nørrevang, den første Hedehøg efter 3 år med 0. Samme dag trak to Aftenfalke (1 han og 1 hun), hvorved arten klarede skærene som årlig i Rørvig.

Resten af maj var højtrykspræget. Ikke megen dynamik og et sløjt år både for træk og rast for småfuglene, hvor en stribe af de sjældnere arter tillige er præget af stærkt svindende antal. Gul Vipstjert 744 for et forår er småt. Der blev set 2 Piroler, mens Gulirisk udeblev for første gang siden 1993. Lille løft på Karmindompap med i alt fem, alle trækforsøgende fugle og endnu engang ingen stationære syngende. Natravn blev fundet på dagrast to gange på Korshage.

I Hovvig en endags Drosselrørsanger 21/5 og senere en Damklire 11/6. Sidst i juni Vagtel to dage på Søndervang.

Sommer – ynglefugle

Fokusarten Rødrygget Tornskade havde igen et godt år med min. 18 par med 42 unger på især kernelokaliteterne Korshage og Slettemose. Det var uændret i forhold til 2022. Arten blev fundet på en ny lokalitet på Nørrevang i et markskel.

Sortstrubet Bynkefugl havde ligeledes et godt år med minimum fem par – tre på Korshage og to par ved Flyndersø. Det er positivt at arten stadig har succes på Korshage, hvor trykket fra mange besøgende, løse hunde og mountainbikes er massivt.

Sydlig Blåhals har i flere år udbredt deres yngleområde mod nord og også med fund på Sjælland. I 2023 fik Hovvig endelig det første ynglepar. Det var samtidig første gang den sydlige underart blev fundet på halvøen. Fra 17/4 var hannen territoriehævdende primært fra en bestemt busk, og fra 20/5 blev der også registreret en hun. En overgang blev der set og hørt to hanner, men det blev kun til et sikkert ynglepar. Gennem juni blev han og hun set fødebærende, og 23/6 blev der set en juvenil.

Lille Flagspætte er næsten årlig i Rørvig og er bl.a. set i Hovvig. I 2023 opholdt både en han og hun sig i elleskoven i Hovvig. Tydeligvis et ynglepar, der var særdeles aktive fra 5/4 til 23/4. Resultatet af dette yngleforsøg er ukendt. Typisk for arten blev der pludseligt stille, og området er lukket for offentligheden.

I Hovvig blev der optalt 798 par ynglende Skarv, hvilket er en lille fremgang for andet år i træk (2022: 770). Tallet har de sidste 10 år svinget uden nogen trend mellem 501 og 1066.

Bomlærke holder ved med 2-3 ynglepar i henholdsvis Ringholm, Nørrevang og Søndervang, og Hedelærke er ligeledes udfordret som ynglefugl med 0-1 par – syngende fra passende lokalitet i juni.

Af øvrige sommerobservationer kan nævnes Fiskehejre 115 trækkende SV Korshage 10/7, hvilket er Rørvig-rekord. Der var en enkelt observation af Kærløber 12/7 i Hovvig. Arten har siden 2018 været årlig med én eller få stykker. Rovterne ni i juli og august, som var ny Rørvig-rekord. De fleste var endagsfugle, som rastede i Hovvig. Endelig 10 Sortterner fra Korshage og Hovvig i løbet af august og en enkelt i september.

Efteråret

Havfugletrækket 2023 blev rimelig godt, selv om efteråret var uden egentlige storme. Der var dog passage af flere fronter med kraftige vinde fra vestlige retninger med de rigtige drejninger mod nordvest.

I august sås en enkelt trækkende Almindelig Skråpe. Desuden årets eneste Storkjove 16/8, der normalt ses i 2-cifrede antal (katastrofe for denne art med fugleinfluenza, nedgang mere end 75 % fra flere kolonier).

I september stod Lille Kjove for årets absolut mest inte-

Lille Kjove, Korshage, 30. september 2023. Foto: John Rieland.

Natrvn, Korshage, 12. maj 2023. Foto: Jørgen Scheel.

Lille Kjove, Korshage, 21. september 2023. Foto: Jørgen Scheel.

ressante begivenhed. Her indfandt sig en, siden fire unge småkjover sig i og ud for Isefjordsmundingen i en rast over flere uger. Første 1 k sås 29/8, fra 3/9 – 25/9 i alt fire fugle set fra Lynæs i syd til ude over Kattegat fra Korshage og fra Kikhavn på Halsnæssiden. På begge sider sås maksimalt tre på én gang, men der er enighed om fire fugle bedømt ud fra dragter (1 meget lys, 2 grå typer, 1 mørk). Fra 30/9 – 7/10 var der en fugl tilbage. De sås ofte nær kysten med de fine dragtdetaljer meget synlige. Det bemærkes, at der ikke var et influx af arten i perioden med kun ganske få iagttagelser andre steder på Sjællands nordkyst. Det forekommer oplagt, at det der især har holdt på de små kjover, er det store rast af Splitterner hvert år i september i området, hvor en del ses på fourageringstræk dagligt fra Korshage (i 2023 op til 60). Almindelig Kjove ses også regelmæssigt raste i samme område. Trods et væld af observationer må årets forekomst af Lille Kjove sættes til seks fugle. Der var en tidlig ældre fugl trækkende V 10/8, de fire langtidsfugle og nok en enkelt trækkende V langt ude.

30/9 piskede en Thorshane V lige under Korshages havobs-klit.

Oktober havde den bedste havfugledag 7/10 med en god vestenvindskuling. Det gav Sodfarvet Skråpe tre, Mallemuk en (årets total 10), Lille Kjove en og Mellemkjove en (årets total to). Efteråret gav sammenlagt 12

trækkende Sodfarvede Skråper fordelt på seks dage (hvor gennemsnittet de sidste 10 år er 10). En sen Almindelig Skråpe sås 5/10 (årets nr. 2)

November havde flere gode dage. Den bedste 24/11 med Søkonge 11, Sodfarvet Skråpe 2 og Islom 1.

Alkefuglene viste pæne tal helt domineret af Alk 2139 (det højeste antal siden 1999) flest 15/10 (569), desuden Lomvie 88, Søkonge 12 og Lunde 2, sidstnævnte ses ikke årligt. Rimeligt træk af Ride 510 i alt, heraf 238 15/10. En Sabinemåge trak øst 8/11, men ellers udeblev de mere sjældne arter.

Efterårets største observation blev Gråsejler 8/11 i en periode med et influx af arten i Danmark. Sejleren blev set ved Korshage, hvor den kom flyvende fra Isefjorden og rastede kortvarigt. Den fortrød og returnerede hurtigt ned i fjorden igen. Fuglen blev fint fotodokumenteret.

Blandt de øvrige arter kan nævnes en overflyvende Hvid Stork i Nykøbing 12/9, en 1k Hedehøg trækkende syd Søndervang 17/9 og en rastende Amerikansk Sortand han 10/10 kysten ved Sandflugtsplantagen (bare Rørvigs anden observation sidst set i 2017).

Lapværler 2/11 Korshage, men ellers absolut ingen sjældnere småfugle. Efteråret var uden egentlige invasionsarter.

I Hovvig raster mange ænder om efteråret. De største totaler fremgår af skemaet.

Mosehornugle, Korshage, 23. april 2023. Foto: John Rieland.

	Forår	Efterår
Dækning	1/1 - 30/6	1/7 - 31/12
Tre talrigeste trækkende arter	Bramgås 26.349 Ringdue 38.442 Bogfinke 73.866	Bramgås 5.983 Sortand 9.102 Stær 2.514
Største dags-maksimum rastende ænder Howvig	Hvinand 300 Troidand 400 Bjergand 930	Taffeland 129 Skeand 475 Knarand 149 Pibeand 450 Spidsand 332 Krikand 780
Ynglefugle	Skarv 798 par Rødrygget Tornskade 18 par (42 juv) Rødtoppet Fuglekonge 4 par Broget Fluesnapper 1 Sortstrubet Bynkefugl 5 par (min. 10 juv)	
Bemærkelsesværdige observationer	Vagtel 2 Nordisk Lappedykker 6 Natravn 2 Islom 7 Skestork 3 Damklire 1 Søkonge 1 Kaspisk Måge 1 Steppehøg 4 Hedehøg 1 Sort Glente 14 Mosehornugle 9 Hærfugl 1 Lille Flagspætte 2 Isfugl 2 Aftenfalk 2 Pirol 2 Drosselrørsanger 1 Sydlig Blåhals 2 Ringdrossel 26 Karmindompap 5 Stor Korsnæb 18	Amerikansk Sortand 1 Nordisk Lappedykker 8 Sorthalset Lappedykker 2 Natravn 2 Islom 5 Sodfarvet Skråpe 12 Almindelig Skråpe 2 Hvid Stork 1 Kærløber 1 Thorshane 1 Lunde 2 Lille Kjove 6 Mellemkjove 2 Storkjove 1 Sabinemåge 1 Kaspisk Måge 1 Rovterne 9 Sortterne 12 Steppehøg 2 Hedehøg 1 Mosehornugle 9 Lille Flagspætte 2 Isfugl 2 Bjerglærke 3 Bjergpiber 1 Stor Korsnæb 21 Lapværling 1
Observationer sjældne/ SU arter	Amerikansk Skarveand 1	Gråsejler 1

Stor Tornskade, Korshage, 3. november 2023. Foto: Jørgen Scheel.